

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3165/2016. (VII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék 7.P.20.972/2012/56. számú ítélete, a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.501/2013/8. számú ítélete és a Kúria Pfv.IV.21.124/2014/50. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2015. december 1-jén az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be személyesen az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában kérte a Szegedi Törvényszék 7.P.20.972/2012/56. számú ítélete, a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.501/2013/8. számú ítélete és a Kúria Pfv.IV.21.124/2014/50. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az indítványozó – aki az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó per felperese volt – ügyében eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint a per I. és III. rendű alperesei által tulajdonolt, a perben II. rendű alperes cég élelmiszerboltot üzemeltetett. Az illetékes közúti igazgatóság üzemmérnöksége engedélyezte a főút mellett elhelyezkedő üzlethez kapcsolódóan az út mindkét oldalán leálló sáv létesítését annak előírásával, hogy a szelvényezés bal oldalán a kerékpárút védelme érdekében védőkorlátot kell kiépíteni. Az indítványozó – állítása szerint – a boltnál a fenti kerékpárúton balesetet szenvedett, mert elmondása szerint a bolt előtti védőkorlátból a kerékpárútra behajló acélidomnak ütközött. Az indítványozó többször módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az üzemeltető cég megsértette a személyhez fűződő jogait, ezen belül az emberi méltóságát, életét és becsületét azzal, hogy az üzlet előtt húzódó kerékpárút melletti védőkorlát létesítésére, illetve karbantartására irányuló kötelezettségének nem tett eleget, így mulasztása következtében 8 napon belül gyógyuló sérülésekkel járó balesetet szenvedett. Kérte a cég jogsértés abbahagyására kötelezését, a további jogsértéstől való eltiltását, valamint elégtétel adására és a sérelmes helyzet megszüntetésére (a kerékpárút padkájára jogellenesen épített műtárgy megsemmisítésére), valamint vagyoni kára megtérítésére kötelezését. Az indítványozó I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresete szerint az I. rendű alperes azzal a magatartásával, hogy őt kinevette és valótlan nyilatkozatot tett, emiatt vele szemben eljárás indult, megsértette az emberi méltóságát, becsületét és jó hírnevét. Az indítványozó a III. rendű alperessel szemben ugyancsak a személyhez fűződő joga megsértésének megállapítását kérte, amelyet állítása szerint azzal a magatartásával követett el, hogy a helyszíni szemlén gúnyolódott vele, amikor azt kérdezte, hogy „[m]ég azt sem tudod, kivel akarsz tárgyalni?“, majd ezután meg nem engedhető testközelbe lépett hozzá, kezével felé nyúlt és „akarathajlító fenyegetéssel” illette. Az indítványozó a perben állította, hogy a baleset bekövetkezését és annak okát közokiratok igazolják.
- [3] Az indítványozó ügyében eljáró bíróságok az indítványozó keresetét és felülvizsgálati kérelmét elutasították. A Kúria az ügyben hozott ítéletében megállapította, hogy a másodfokú bíróság ítéletével jogszabálysértés nélkül hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét. Az elsőfokú bíróság a tényállást a per adatainak megfelelő, okszerű mérlegelésével állapította meg, amelyből helyes jogi következtetést vont le és az arra alapított döntése is helytálló. A Kúria döntése szerint a jogerős ítélet a vonatkozó jogszabályhely helyes alkalmazásával állapította meg, hogy a más eljárásokban megállapított, kizárólag az indítványozó előadásán alapuló tényálláshoz az eljáró bíróság nincsen kötve. Az indítványozó téves álláspontjával szemben pedig a kereset elbírálása szempontjából nem a baleset ténye, hanem annak körülményei szorultak bizonyításra. Az indítványozó azonban – kioktatás ellenére – a korábbi eljárások adataira hivatkozáson túlmenően bizonyítást nem ajánlott fel. A Kúria rámutatott arra is, hogy az indítványozó alaptalanul hivatkozott az Alkotmány, az Alaptörvény rendelkezéseinek és nemzetközi egyezmények megsértésére is, amelyek alapján a keresetben állított jogsértést megállapítani nem lehet.

- [4] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panaszával, kérve a rendelkező részben megjelölt három ítélet megsemmisítését. Állítása szerint a törvényszék és az ítélőtábla törvénysértő ítéleteivel szemben benyújtott felülvizsgálati eljárás tárgyában a Kúria „a hazai és nemzetközi törvényeket sértő végső elutasító döntését egy színlelt eljárásban” hozta meg.
- [5] Ezt követően kéri annak megállapítását, hogy a támadott ítéletek ellentétben állnak az 1976. évi 8. tvr.-el kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 2. cikkével, az 5. cikk 1. pontjával, 7. cikkével, a 14. cikk 1. pont 1. mondatával, a 14. cikk 6. pontjával, 17. cikkével, 26. cikkével, „az 1988. évi 3. tvr.-el kihirdetett Egyezmény” 2. cikk 1. pontjával, 12. cikkével, 13. cikkével, 14. cikkével, 17. cikkével, 26. cikkével, „a 2007. évi CLXVIII. törvénnyel kihirdetett EU-ról szóló szerződés” 1. cikkével, 3. cikkével, 4. cikkével, 6. cikkével, 20. cikkével, 21. cikkével, 47. cikkével, 51. cikkével, „az 1993. évi XXXI. tv.-el kihirdetett Egyezmény” 2. cikk 1. pontjával, 3. cikkével, a 6. cikk 1. pontjával, a 8. cikk 1. pontjával, a 10. cikk 1. pont 1. mondatával, 13. cikkével, 14. cikkével, 17. cikkével, 18. cikkével, az Alaptörvény I. cikkével, II. cikkével, a III. cikk 1. pont 1. mondatával, V. cikkével, a VI. cikk (1) bekezdésével, a IX. cikk (1) bekezdésével, a XV. cikk. (1) és (2) bekezdéseivel, a XX. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, 28. cikkével és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény tizenöt §-ával, továbbá az Alkotmánybíróság két – 1991-ben hozott – határozatával. Az indítványozó nem fogalmaz meg indokolást arra nézve az indítványban, hogy a felsorolt jogszabályhelyeket mennyiben és miért sértik az általa támadott ítéletek.
- [6] Az indítványozó panaszában állítja, hogy az ügyében eljáró bíróságok a ténszerűtlen, okszerűtlen, valótlan tartalmú önkényes ítéleteikkel tiltott önhatalommal beavatkoztak a magánszférájába és magánélete jog által védett köreibé. Ezt követően idézi az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. Állítja, hogy a „Kúria is tiltott önhatalommal fosztotta meg” felperesi személyét „a fentebb felsorolt nemzetközi és hazai törvények által biztosított összes alapvető emberi jogai élvezetétől és bírósági érvényesítésétől”. Az indítványozó idézi az Alaptörvény 28. cikkét, majd megállapítja, hogy az általa támadott ítéletek „ellentétesek a valósággal egyező tényekkel, az anyagi jogi és eljárási jogi törvényekkel, olyan valótlanságokat tartalmaznak, hogy a törvények ellenére” tették őt pervesztessé. Beadványában végül kérte a támadott ítéletek végrehajthatóságának azonnali felfüggesztését is.
- [7] Ezt kövően az indítványozó összesen hét alkalommal egészítette ki alkotmányjogi panaszát. A 2015. december 21-én kelt beadványában állítja, hogy a Kúria általa támadott ítélete „ténszerűtlen, okszerűtlen, valótlan állításokat tartalmazó jogi hatású döntés, amelyet a Kúria semmivel nem tudott bizonyítani”. Ezt követően ismételt felsorolja az ítéletek által megsérteni vélt jogszabályhelyeket. Véleménye szerint a Kúria és az első- és másodfokú bíróságok jogellenesen elvonták és teljesen megsemmisítették a joghoz való hozzáféréshez és a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesüléséhez való minden alapvető emberi jogát. Úgy látja, hogy az ítéletek az alperesek ténszerűtlen, bizonyíték nélküli rosszhiszemű állításai szerint ténszerűtlenek, okszerűtlenek, iratellenesek, logikai ellentmondásokat tartalmaznak. Állítja azt is, hogy a közlekedési hatóság által adott engedély nem az üzlethez kapcsolódó leállósáv létesítésére szolgált, hanem hirdető tábla kihelyezésére.
- [8] A 2015. december 23-án kelt indítvány kiegészítésében megállapítja, hogy kerékpáros balesete azért következett be, mert az állam nem követelte meg a másodrendű alperestől azt, hogy az emberi élet, a méltóság, az egészség és a közlekedésbiztonság érdekében építse meg a részére előírt acélcső korlátot. Vitatja az eljáró bíróságok arra vonatkozó megállapítását, hogy a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, illetve az abban megállapított tényállás nem köti. Véleménye szerint az ügyében eljáró bíróságok a bírósághoz fordulását csak a periratok előterjeszhetőségére korlátozták, felperesi személyét eljárásuk tárgyi eszközeként lealacsonyították. Az első- és másodfokú bíróságok soha nem biztosították személyének a bíróság előtti egyenlőséget, „akaratbénító tudati kényszerekkel megakadályozták” törvényes bírósági meghallgatását, önkényesen elvonták perbeli pozíciója egyenjogúságát. Állítása szerint a Kúria a részére kirendelt pártfogó ügyvédek többségét ellene fordította, amivel megakadályozta, hogy előadják az indítványozó jogi érveléseit. Megítélése szerint a törvényszék ítélete a valósággal egyező igaz tényekkel ellentétes, bizonyíték nélküli valótlanságokat tartalmaz. Szerinte ő a balesetével kapcsolatos tényeket és adatokat közvetlen és közvetett bizonyítékokkal alátámasztotta. Ezt követően részletesen ismerteti a betontámfalba rögzített acéloszlop műszaki paramétereit. Sérelmezi azt is, hogy a törvényszék ügyében eljáró tanácsának elnöke a tárgyalást úgy rekesztette be, hogy nem közölte, hogy ítéletet akar hozni. Az indítványozó állítja, hogy az eljáró bíróságok nem a nemzetközi egyezmények és az Alaptörvény szerint megkövetelt, törvény által felállított független és pártatlan bíróságok, mivel az alperesek irányában részrehajlóak voltak és határozataikat nem ésszerű időn belül hozták meg. Állítása szerint a bíróságok több, mint öt naptári éven át „embertelen megalázó kegyetlenkedésekkel sértik és veszélyeztetik” az életét, és tartósítják alaptörvény-ellenesen a közlekedés biztonságát is veszélyeztető állapotokat.

- [9] Az indítványozó 2016. január 4-én kelt beadványában kifogásolja, hogy a törvényszék az ügyében eljáró tanácsot „jogtalan kényszereknek és hátrányokozásoknak” a személyével szembeni folyamatos alkalmazására kötelezte. Az indítványozó kéri az ügyében jövőben eljáró független és illetékes bíróság kijelölését is. Sérelmezi, hogy az ítéletábla ügyében nem hozott harminc napon belül döntést, és nem tartott tárgyalást sem a baleset helyszínén. Ezt követően az indítványozó felsorolja azokat a bizonyítási indítványait, amelyeket a bíróságok nem vettek figyelembe és részben megismétli a korábbi beadványaiban írtakat.
- [10] A indítványozót a főtitkár ezt követően – 2016. január 20-án – hiánypótlásra hívta fel, amelyben rámutatott, hogy a beadvány az ügy körülményeit, valamint az Alaptörvény és a nemzetközi egyezmények megsérteni vélt rendelkezéseit ismerteti, azonban nem tartalmaz kellő, alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény valamennyi megjelölt rendelkezésével, illetve milyen indokok alapján merül fel az Alaptörvényben biztosított indítványozói jogok sérelme.
- [11] Az indítványozó 2016. február 26-án kelt beadványában ismételtén kérte a rendelkező részben megjelölt bírósági döntések megsemmisítését. Ebben elsőként részletesen ismerteti a panasz benyújtására okot adó bírósági eljárások előzményének tekinthető szabálysértési eljárás általa kifogásolt lefolyását. Rátérve a Kúria sérelmezett ítéletére megállapítja, hogy a Kúria elvonta az eredetileg kijelölt bírótól ügye intézését, és elfogult tanácselnöknek adta az ügyet. Az új tanácselnök – állítja az indítványozó – elmulasztotta a jogi érvelések törvényes vizsgálatát, meghíúsította a hozzá kirendelt jogi képviselő jogérvényesítését, a téves jogértelmezések közvetlen szóbeli kifejtését szükségessé tevő jogi érvei előadását. Állítja, hogy mindhárom bíróság az ő jóhiszemű, közérdekű bejelentő személyével szembeni megtorlásként alaptörvény-ellenes, „jogmegsemmisítő jogtalan hátrányokozásokat alkalmazott”. Ezt követően az indítványozó lényegében megismétli a korábbi indítvány-kiegészítéseiben írtakat.
- [12] Az indítványozó 2016. március 1-jén kelt beadványában – részben korábbi állításainak alátámasztásaként – mellékelte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkárának az indítványozó megkeresésére írt válaszlevelét, amelyben megállapítja, hogy a kérdéses kerékpárút a helyi közúthálózat része, ezért a kerékpárút padkájára épített műtárgyakkal kapcsolatos eljárás lefolytatására az önkormányzat jegyzője a jogosult.
- [13] A 2016. március 10-én kelt indítvány-kiegészítésében az indítványozó meglátása szerint az „Alaptörvény által védett alapvető emberi jogai bírósági és ügyészségi jogkörökben történő annulálása és ignorálása miatt szervezett bűnözés van folyamatban” ellene a „jóhiszemű megalapozott közérdekű bejelentései hatalmi megtorlása-ként”. Ebben a beadványban már sérelmezi az ügyében eljáró ügyészség munkáját is. Kéri az Alkotmánybíróság főtitkárát, hogy szíveskedjen elősegíteni mindhárom alaptörvény-ellenes ítélet végrehajthatóságának azonnali felfüggesztését az emberi életét sértő és közvetlenül veszélyeztető szervezett bűnözés azonnali megakadályozása érdekében. Állítja, hogy „köztudomású tény, hogy én sértett tanú vagyok, aki vértlen szenvedő áldozata a közlekedési akadályt létrehozó és fenntartó jogsértő cselekmények előidézőinek”. Az indítványozó szerint őt védik a nemzetközi és hazai törvények, ehhez képest az ügyészségek és a bíróságok az önkéntes jogkövető sértett jóhiszemű bejelentő személyét üldözik folyamatosan, amivel „életellenes támadásokat folytatnak” ellene.
- [14] Az indítványozó 2016. március 30-án kelt beadványában részben ismerteti az általa megsérteni vélt egyes jogszabályhelyeket, részben megismétli a már a korábbi beadványaiban is ismertetett álláspontját.
- [15] 4. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [16] 4.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben előterjesztett alkotmányjogi panasz benyújtásra jogosulttól, azaz az alapügy felperesétől származik (Abtv. 51. § (1) bekezdés), és az indítvány kérelmet tartalmaz a megjelölt bírósági döntések megsemmisítésére (Abtv. 52. § (1b) bekezdés).
- [17] 4.2. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság formai feltételeinek követően az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 27. § és 29. §-ai szerinti tartalmi követelményeit vizsgálta. Az eljárás során az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette (Abtv. 27. § b) pont). Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.

- [18] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [19] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság rámutat az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b*) pontjában foglaltakra is. E szerint a határozott kérelemnek egyértelműen meg kell jelölnie az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelme lényegét.
- [20] 4.3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat arra, hogy az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető a bírósági szervezetrendszer egyik felülbírálati fórumának, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja (Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés). A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd.: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság jogköre – a fentiekben hivatkozottak szerint – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd.: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [22] 5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többször megismételte az általa helyesnek vélt tényállást, balesetének szerinte valósként megjelölt okát, az eljáró bíróságok – általa alaptörvény-ellenesnek tartott – bizonyítási felvételi hiányosságait, az eljáró bíróságok bizonyíték értékelési tévedéseit, jogszabály értelmezési tévedéseit, amelyeket már a bírósági eljárás során előadott, ám állításait, megállapításait, kijelentéseit, kritikáit elmulasztotta érvekkel alátámasztani.
- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által előadott aggályok a bizonyítékok mérlegelésével és szakjogi ténymegállapításaival összefüggésben merültek fel, tehát tartalmilag a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára irányulnak, amelyre a fentiek szerint az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. Jóllehet, az indítványozó az Alaptörvény és több nemzetközi egyezmény számos rendelkezésének sérelmét is megjelölte, ugyanakkor az Alkotmánybíróság által értékelhető, kifejezetten alkotmányjogi érvelésnek tekinthető indokolást ezek tekintetében nem adott elő és a bírói döntések érdemével kapcsolatosan sem jelölt meg olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne figyelembe venni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [24] 6. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadhatósági akadályban szenved. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *f*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. július 11.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3316/2015.

